

Határozatok Tára

A TÖRVÉNYSZÉK ÍTÉLETE (nyolcadik tanács)

2016. szeptember 15.*

„Állami támogatások — Helyi ingatlanadó — A meghatározott célú tevékenységeket folytató, nem kereskedelmi célú jogalanyok számára nyújtott mentesség — A jövedelemadóról szóló törvény egységes szerkezetbe foglalt változata — Az egységes helyi adó alóli mentesség — Részben az állami támogatás hiányát megállapító és részben a támogatást a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozat — Megsemmisítés iránti kereset — Végrehajtási intézkedéseket maga után nem vonó, rendeleti jellegű jogi aktus — Közvetlen érintettség — Elfogadhatóság — A visszatérítetés teljes lehetetlensége — A 659/1999/EK rendelet 14. cikkének (1) bekezdése — Indokolási kötelezettség”

A T-219/13. sz. ügyben,

Pietro Ferracci (lakóhelye: San Cesareo [Olaszország], képviselik kezdetben: A. Nucara és E. Gambaro, később: Gambaro ügyvédek)

felperesnek

az **Európai Bizottság** (képviselek kezdetben: V. Di Bucci, G. Conte és D. Grespan, később: G. Conte, D. Grespan és F. Tomat, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

támogatja:

az **Olasz Köztársaság** (képviselek: G. Palmieri és G. De Bellis, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó fél,

az SA.20829 (C 26/2010) (ex NN 43/2010, ex CP 71/2006) számú állami támogatásról – A helyi ingatlanadó alól – nem kereskedelmi célú jogalanyok által, meghatározott célokra használt ingatlanok után – [Olaszországban] adott mentesség rendszeréről szóló, 2012. december 19-i 2013/284/EU bizottsági határozat (HL 2013. L 166., 24. o.) megsemmisítése iránt az EUMSZ 263. cikk alapján benyújtott kérelme tárgyában,

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács),

tagjai: D. Gratsias elnök, M. Kancheva (előadó) és C. Wetter bírák,

hivatalvezető: J. Palacio González főtanácsos,

tekintettel az eljárás írásbeli szakaszára és a 2015. december 17-i tárgyalásra,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: olasz.

Ítéletet

A jogvita előzményei

- 1 A felperes, Pietro Ferracci a Róma (Olaszország) közelében található San Cesareóban lévő, két szobából álló „Bed & Breakfast” turisztikai szállás tulajdonosa.
- 2 A felperes azon számos panaszos egyike, akik 2006-ban az Európai Közösségek Bizottságához fordultak azt állítva, hogy az Olasz Köztársaság által végzett, többek között az Imposta comunale sugli immobili (a helyi ingatlanadó; a továbbiakban: ICI) vonatkozó nemzeti szabályozás alkalmazási körének a módosítása a belső piaccal az EK 87. cikk alapján összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül.
- 3 Az említett módosítás célja lényegében annak megállapítása volt, hogy az ICI-mentességet, amelyben a kizárólag szociális segítségnyújtási, jóléti, egészségügyi, oktatási, szállásadói, kulturális, szabadidős, sport-, vallási és kultikus (istentiszteleti) tevékenységeket a szoban forgó ingatlanjaikban végző, nem kereskedelmi célú jogalanyok 1992 óta részesültek, úgy kell érteni, hogy e mentesség az említett tevékenységekre „függetlenül azok esetleges kereskedelmi jellegétől” is alkalmazandó.
- 4 2006. május 5-én a Bizottság tájékoztatást kért az olasz hatóságoktól az ICI-mentességgel kapcsolatban. Azok 2006. június 6-án válaszoltak erre, elmagyarázva, hogy az ICI-rendszer alkalmazási körét ismét meghatározzák a célból, hogy az említett adó alóli mentességet olyan meghatározott tevékenységeket folytató jogalanyokra korlátozzák, amelyek „nem kizárólag kereskedelmi jellegűek”.
- 5 2006. augusztus 8-án a Bizottság jelezte a panaszosoknak, hogy az olasz hatóságoktól kapott információk fényében és az olasz szabályozás ismételt módosításai következtében nem kell a vizsgálatot lefolytatni.
- 6 2006. október 24-én, 2007. január 8-án és 16-án, valamint 2007. szeptember 12-én a panaszosok ismételten a Bizottsághoz fordultak lényegében azt állítva, hogy a nem kereskedelmi célú jogalanyok ICI-mentessége még az olasz hatóságok által végzett módosításokat követően sem felel meg az EK 87. cikknek. Egyébiránt felhívták a Bizottság figyelmét a Testo unico delle imposte sui redditi (a jövedelemadóról szóló törvény egységes szerkezetbe foglalt változata; a továbbiakban: TUIR), amelynek 149. cikkének (4) bekezdése lényegében kimondta, hogy minden más jogalanytól eltérően a polgári jogi jogállást elnyert jogi személyként elismert egyházi intézményekre, valamint az amatőr sportegyesületekre nem vonatkoznak azon kritériumok, amelyeket az a nem kereskedelmi jogalanyi minőség elvesztésének a meghatározása céljából előírt. A panaszosok szerint e rendelkezés azzal a következménnyel járt, hogy e két jogalanytípust adókedvezményben részesítette, mivel biztosította számukra azt a lehetőséget, hogy nem kereskedelmi jogállásukat akkor is megőrizték, ha többé nem felelnek meg a többi jogalanyra alkalmazandó kritériumoknak.
- 7 2007. november 5-én a Bizottság felhívta az olasz hatóságokat, valamint a panaszosokat, hogy nyújtsanak be további információkat a panaszosok által hivatkozott valamennyi, állítólagosan kedvezményes rendelkezés vonatkozásában. Az olasz hatóságok a kért információkat a 2007. december 3-i és 2008. április 30-i levélben szolgáltatták.
- 8 A panaszosok 2008. október 20-án az EK 232. cikk alapján egy felszólító levélben kérték a Bizottságot, hogy indítsa meg a hivatalos vizsgálati eljárást, és panaszaik tárgyában fogadjon el határozatot.
- 9 2008. november 24-én a Bizottság újabb tájékoztatási kérelmet küldött az olasz hatóságoknak, amelyek a 2008. december 8-i levélben válaszoltak.

- 10 A Bizottság a 2008. december 19-én kelt levélben arról tájékoztatta a panaszosokat, hogy előzetes értékelés alapján megítélése szerint a vitatott intézkedések nem tűnnek állami támogatást megvalósító intézkedéseknek, és hogy ennél fogva a vizsgálat folytatása nem indokolt.
- 11 2009. január 26-án az olasz hatóságok az ICI-mentesség alkalmazási körének nem kereskedelmi célú jogalanyok esetében történő pontosítása céljából elfogadtak egy körlevelet. E körlevél különösen meghatározta, hogy mely szervezetek tekinthetők nem kereskedelmi célú jogalanyoknak, és pontosította azon jellemzőket, amelyeket az e jogalanyok által gyakorolt tevékenységeknek fel kell mutatniuk ahhoz, hogy részesülhessenek a szóban forgó mentességben.
- 12 2009. március 2-án és 2010. január 11-én a panaszosok a Bizottsághoz fordultak, hogy kifejezzék az ICI-re vonatkozó olasz szabályozás fölötti elégedetlenségüket, és hogy bírálják a fent említett körlevelet. A Bizottság a 2010. február 15-én küldött levélben válaszolt a panaszosoknak, lényegében emlékeztetve őket a 2008. december 19-én kelt levelében már kifejtett indokokra.
- 13 2010. április 26-án a felperes keresetet indított a Törvényszék előtt a Bizottság 2010. február 15-i levelében szereplő határozatának a megsemmisítése iránt. E keresetet a T-192/10. szám alatt vették nyilvántartásba.
- 14 2010. október 12-én a Bizottság úgy határozott, hogy az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése értelmében megindítja a hivatalos vizsgálati eljárást egyrészt a meghatározott célú nem kereskedelmi jogalanyok esetében fennálló ICI-mentesség, másrészt pedig a TUIR 149. cikkének (4) bekezdése vonatkozásában. A hivatalos vizsgálati eljárást megindító határozatot, amelyben a Bizottság felszólította az érdekelteket, hogy nyújtsák be észrevételeiket, 2010. december 21-én közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.
- 15 A 2010. november 18-i végzéssel a Törvényszék a felperes kérelmére elrendelte, hogy a T-192/10. sz. ügyet töröljék a nyilvántartásból.
- 16 2011. január 21. és 2011. április 4. között az eljárást megindító határozat kapcsán 80 érdekelt nyújtott be észrevételeket a Bizottsághoz.
- 17 2012. február 15-én az olasz hatóságok arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy a helyi ingatlanadó tárgyában új szabályozást szándékoznak elfogadni, és bejelentették, hogy az ICI-mentesség helyébe 2012. január 1-jétől az Imposta municipale unicáról (egységes helyi adó; a továbbiakban: IMU) szóló új szabályozásban előírt mentesség lép. Különösen, az új szabályozás célja többek között az IMU-mentesség olyan különleges tevékenységekre történő korlátozása volt, amelyeket nem kereskedelmi célú jogalanyok „nem kereskedelmi jelleggel” végeznek. Az említett szabályozás olyan szabályokat is előírt, amelyek lehetővé tették az IMU arányos megfizetését olyan esetben, amikor ugyanazt az ingatlant kereskedelmi és nem kereskedelmi jellegű tevékenységekhez egyaránt használják. Végül tervben volt azon eseteknek egy későbbi végrehajtási rendeletben történő meghatározása, amelyekben az IMU-mentességben részesülő különleges tevékenységeket nem kereskedelmi jelleggel végzett tevékenységeknek kell tekintetni. E rendeletet 2012. november 19-én fogadták el.
- 18 2012. május 16-án a Bizottság az IMU-mentességre vonatkozó új rendelkezések elfogadását követően tájékoztatás iránti kérelmet küldött az olasz hatóságoknak. Az említett hatóságok e kérelemnek 2012. július 6-án tettek eleget. 2012. június 27-én és október 25-én a Bizottság a panaszosoktól is kapott kiegészítő információkat.
- 19 2012. december 19-én a Bizottság elfogadta az SA.20829 (C 26/2010) (ex NN 43/2010, ex CP 71/2006) számú állami támogatásról – A helyi ingatlanadó alól – nem kereskedelmi célú jogalanyok által, meghatározott célokra használt ingatlanok után – [Olaszországban] adott mentesség rendszeréről szóló 2013/284/EU határozatot (HL 2013. L 166., 24. o.; a továbbiakban: megtámadott határozat), amelynek egyetlen címzettje az Olasz Köztársaság volt.

20 A megtámadott határozatban a Bizottság mindenekelőtt megállapította, hogy az olyan nem kereskedelmi célú jogalanyoknak nyújtott mentesség, akik az érintett ingatlanjaikat az ICI-rendszer keretében különleges tevékenységek végzésére használják, a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül, és azt az Olasz Köztársaság az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének megsértésével jogellenesen nyújtotta. Ezt követően a Bizottság úgy vélte, hogy a jelen ügy sajátosságaira figyelemmel az Olasz Köztársaságnak teljességgel lehetetlen lesz visszatéríteni az esetlegesen jogellenes támogatásokat, és így a Bizottság a megtámadott határozatban azt nem rendelte el. Végül a Bizottság megállapította, hogy sem a TUIR 149. cikkének (4) bekezdése, sem pedig az IMU új szabályozásában előírt mentesség nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak.

Az eljárás és a felek kérelmei

- 21 A Törvényszék Hivatalához 2013. április 16-án benyújtott keresetlevelével a felperes előterjesztette a jelen keresetet.
- 22 Ugyanezen a napon a Scuola Elementare Maria Montessori Srl szintén keresetet indított a megtámadott határozat megsemmisítése iránt, amely keresetet a T-220/13. szám alatt vették nyilvántartásba.
- 23 A Törvényszék Hivatalához 2013. július 17-én benyújtott beadványában a Bizottság a Törvényszék 1991. május 2-i eljárási szabályzata 114. cikkének 1. §-a alapján elfogadhatatlansági kifogást emelt.
- 24 2013. szeptember 16-án a felperes megtette a Bizottság elfogadhatatlansági kifogására vonatkozó észrevételeit. A felperes többek között azt kérte, hogy a Törvényszék utasítsa el az elfogadhatatlansági kifogást, vagy – másodlagosan – az említett kifogást az eljárást befejező határozatban bírálja el.
- 25 Mivel módosult a Törvényszék tanácsainak összetétele, az előadó bírót a nyolcadik tanácsba osztották be, következésképpen a jelen ügyet e tanács elé utalták.
- 26 2014. március 18-án a Törvényszék az 1991. május 2-i eljárási szabályzat 64. cikke alapján felhívta a feleket, hogy válaszoljanak arra a kérdésre, hogy a megtámadott határozat olyan rendeleti jellegű jogi aktusnak minősül-e, amely az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének utolsó tagmondata értelmében nem von maga után végrehajtási intézkedéseket és a felperest közvetlenül érinti. A felek e felhívásnak az előírt határidőn belül eleget tettek.
- 27 2014. október 29-i végzésében a Törvényszék úgy határozott, hogy a Bizottság által emelt elfogadhatatlansági kifogásról az eljárást befejező határozatban fog dönteni.
- 28 A Törvényszék Hivatalához 2015. április 8-án érkezett beadványában az Olasz Köztársaság kérte, hogy a jelen ügybe a Bizottság kérelmeinek a támogatása végett beavatkozhasson. 2015. június 1-jei végzésével a Törvényszék nyolcadik tanácsának elnöke helyt adott e kérelemnek.
- 29 2015. november 3-án a Törvényszék az eljárási szabályzatának 89. cikke alapján többek között felhívta a Bizottságot arra, hogy pontosítsa az ügy érdemének bizonyos vonatkozásait, és nyújtsa be a megtámadott határozatban hivatkozott olasz jogszabály bizonyos rendelkezéseit. A Bizottság az előírt határidőn belül eleget tett a Törvényszék felhívásának.
- 30 Ugyanezen a napon a Törvényszék meghallgatta a feleket a T-219/13. és T-220/13. sz. ügyeknek az eljárás szóbeli szakaszának a lefolytatása céljából az eljárási szabályzat 68. cikkének (1) bekezdése alapján történő esetleges egyesítésével kapcsolatban. 2015. november 13-án mind a felperes, mind a Bizottság benyújtotta észrevételeit jelezve, hogy nincs kifogásuk ezen egyesítést illetően.

- 31 2015. november 16-án a Törvényszék nyolcadik tanácsának elnöke úgy határozott, hogy a T-219/13. és a T-220/13. sz. ügyeket az eljárás szóbeli szakaszának a lefolytatása céljából egyesíti.
- 32 Az előadó bíró javaslatára a Törvényszék (nyolcadik tanács) az eljárás szóbeli szakaszának a megnyitásáról határozott.
- 33 A Törvényszék a 2015. december 17-i tárgyaláson meghallgatta a felek szóbeli előadásait és a Törvényszék által feltett kérdésekre adott válaszait.
- 34 A felperes a keresetlevélben azt kéri, hogy a Törvényszék:
- semmisítse meg a megtámadott határozatot;
 - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 35 A Bizottság – az Olasz Köztársaság támogatásával – azt kéri, hogy a Törvényszék:
- a keresetet mint elfogadhatatlant utasítsa el;
 - másodlagosan a keresetet mint megalapozatlant utasítsa el;
 - a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

- 36 Amint a keresetlevél olvasatából kitűnik, a felperes első kereseti kérelmét úgy kell értelmezni, mint amely a megtámadott határozat megsemmisítésére irányul annyiban, amennyiben a Bizottság abban megállapította egyrészt, hogy az olasz hatóságoknak lehetetlen visszatéríteni a jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatásokat (a megtámadott határozat első része), másrészt pedig, hogy sem a TUIR 149. cikkének (4) bekezdése, sem az IMU új szabályozásában előírt mentesség nem minősül állami támogatásnak (a megtámadott határozat második, illetve harmadik része).

Az elfogadhatóságról

- 37 A Bizottság azt állítja, hogy a jelen kereset elfogadhatatlan azon oknál fogva, hogy először is a felperest nem érinti személyében a megtámadott határozat. Másodszor a megtámadott határozatot nem lehet olyanak tekinteni, mint amely az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének utolsó tagmondata értelmében véve végrehajtási intézkedéseket maga után nem vonó és a felperest közvetlenül érintő rendeleti jellegű jogi aktusnak minősül. E tekintetben a Bizottság először is azzal érvel, hogy a valamely tagállamnak címzett és egy támogatási rendszert érintő határozat nem minősül rendeleti jellegű jogi aktusnak. Másodszor megjegyzi, hogy a megtámadott határozat végrehajtási intézkedéseket von maga után, különösen, ami a TUIR 149. cikkének (4) bekezdésére és az IMU-ban előírt mentességre vonatkozó részét illeti. Harmadszor azt állítja, hogy a felperest nem érintik közvetlenül a megtámadott határozatban említett intézkedések.
- 38 A felperes vitatja a Bizottság érvelését. Egyrészt azt állítja, hogy a megtámadott határozat személyében érinti őt. Másrészt azzal érvel, hogy a jelen ügyben nem köteles bizonyítani, hogy a megtámadott határozat személyében érinti őt, mivel e határozatot az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének utolsó tagmondata értelmében véve végrehajtási intézkedéseket maga után nem vonó és őt közvetlenül érintő rendeleti jellegű jogi aktusnak kell minősíteni.

39 A jelen kereset elfogadhatóságának a vizsgálata céljából a Törvényszék szükségesnek tartja mindenekelőtt megvizsgálni azt a kérdést, hogy a kereset az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének utolsó tagmondata alapján elfogadható-e. E rendelkezés értelmében bármely természetes vagy jogi személy eljárást indíthat az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket. Egy magánszemély tehát megsemmisítés iránti eljárást indíthat anélkül, hogy bizonyítékot kellene szolgáltatnia arra vonatkozóan, hogy őt a szóban forgó jog aktus személyében érinti, feltéve azonban, hogy ezen aktus mindenekelőtt őt közvetlenül érinti, ezt követően annak rendeleti jellege van, végül pedig az nem von maga után végrehajtási intézkedéseket.

A közvetlen érintettségre vonatkozó feltételről

40 Először is azt a kérdést illetően, hogy a felperest közvetlenül érinti-e a megtámadott határozat, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a magánszemély közvetlen érintettsége először is azt kívánja meg, hogy a megtámadott jogi aktus közvetlen hatást gyakoroljon a magánszemély jogi helyzetére, másodszor pedig ne hagyjon mérlegelési lehetőséget az intézkedés végrehajtásával megbízott címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és közties szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozás alapján történik (1998. május 5-i Dreyfus kontra Bizottság ítélet, C-386/96 P, EU:C:1998:193, 43. pont; 2009. szeptember 10-i Bizottság kontra Ente per le Ville Vesuviane és Ente per le Ville Vesuviane kontra Bizottság ítélet, C-445/07 P és C-455/07 P, EU:C:2009:529, 45. pont).

41 Előzetesen el kell vetni a Bizottságnak mind a beadványaiban, mind a tárgyaláson előadott azon állítását, miszerint a felperes által szolgáltatott bizonyítékok nem teszik lehetővé a piaci szereplői minőségének a bizonyítását.

42 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság és a Törvényszék tevékenységét a bizonyítékok szabad mérlegelésének elve szabályozza, és a benyújtott bizonyítékok jelentősége értékelésének egyetlen kritériuma a bizonyítékok hitelességében rejlik. Emellett valamely dokumentum bizonyító erejének értékelésekor ellenőrizni kell az abban szereplő információ valószínűségét, és figyelembe kell venni többek között a dokumentum eredetét, készítésének körülményeit, címzettjét, valamint fel kell tenni a kérdést, hogy tartalma alapján értelmesnek és hitelesnek tűnik-e (lásd ebben az értelemben: 2012. szeptember 27-i Shell Petroleum és társai kontra Bizottság ítélet, T-343/06, EBHT, EU:T:2012:478, 161. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

43 Márpedig a felperes benyújtott a Törvényszéknek egy, az olasz hatóságoktól származó olyan dokumentumot, amely elismeri a tulajdonában álló struktúráknak a szállásadói tevékenység folytatására és reggeliztetési szolgáltatás nyújtására való alkalmasságát. A Törvényszék tehát azon a véleményen van, hogy e dokumentum bizonyítja a felperes idegenforgalmi-szállodai piacon fennálló gazdasági szereplői minőségét, mivel annak hitelessége kielégítően bizonyított. Ezenkívül, bár a Bizottság összességében vitatja az ilyen nyilatkozat hitelességét és annak aktuális érvényességét, semmiféle olyan valószínűsítő körülményt nem ad elő, amely alapján feltételezhető lenne, hogy a felperes által átadott dokumentumban szereplő pontos információk hamisak lennének, vagy hogy az ilyen információk jelenleg érvénytelenek lehetnének.

44 Azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a megtámadott határozatban szereplő intézkedések érinthetik-e a felperes jogi helyzetét, emlékeztetni kell arra, hogy a támogatás kedvezményezettjének versenytársát közvetlenül érinti a Bizottság olyan határozata, amely valamely tagállamnak lehetővé teszi e támogatás nyújtását, ha az érintett állam ezirányú szándéka kétség felett áll (lásd ebben az értelemben: 1986. január 28-i Cofaz és társai kontra Bizottság ítélet, 169/84, EU:C:1986:42, 30. pont; 1995. július 6-i AITEC és társai kontra Bizottság ítélet, T-447/93–T-449/93, EU:T:1995:130, 41. pont; 1996. október 22-i Skibsværftsforeningen és társai kontra Bizottság ítélet, T-266/94, EU:T:1996:153, 49. pont).

- 45 A jelen ügyben meg kell jegyezni, hogy azon bizonyos jogalanyok által nyújtott szállásadói szolgáltatások, akiket a megtámadott határozatban említett intézkedések érintenek, és akik a felperes szerint részesülnek az állítólagos támogatásokból, versenyviszonyban állhatnak más szállásadói struktúrák szolgáltatásaival. Ugyanis, amint az internetes oldalakról származó, a felperes által a beadványai mellékleteiként szolgáltatott kivonatokból kitűnik, e jogalanyok, vagyis többek között a vallási és egyházi intézmények idegenforgalmi szempontból a szállás mellett reggelit biztosító létesítményekhez, a vendégszobákhoz és a kempingekhez hasonló szálláskategóriának tűnnek annyiban, amennyiben szállásadói szolgáltatásokat kínálnak nyaralásokhoz, és a vendégfogadáshoz szükséges berendezések hasonlatosak más szállodai létesítmények ilyen berendezéseivel. Ebben az összefüggésben meg kell állapítani, hogy a „Bed & Breakfast” szállás tulajdonosaként a felperes az említett létesítményekkel versenyviszonyban állhat, és ezért érinthetik a megtámadott határozatban említett intézkedések.
- 46 Ezenkívül, amennyiben a Bizottság a tárgyalás során azzal érvel, hogy a 2015. április 28-i T & L Sugars és Sidul Açúcares kontra Bizottság ítélet (C-456/13 P, EU:C:2015:284, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) és a 2015. szeptember 17-i Confederazione Cooperative Italiane és társai kontra Anicav és társai ítélet (C-455/13 P, C-457/13 P és C-460/13 P, nem tették közzé, EU:C:2015:616, 47–50. pont) alapján az a körülmény, hogy bizonyos támogatási intézkedések befolyásolják valamely versenytárs piaci pozícióját, nem annak jogi helyzetére, hanem ténybeli helyzetére vonatkozik, elegendő megjegyezni, hogy a jelen ügytől eltérően e két ügy felperesei nem voltak jelen a megtámadott rendelkezésekkel szabályozott piacokon. Ezen okból kifolyólag a Bíróság azon a véleményen volt, hogy az a tény, hogy az említett rendelkezések hátrányos versenyhelyzetbe helyezték a felpereseket, önmagában nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy azok befolyásolták jogi helyzetüket, és hogy következésképpen azok a felpereseket közvetlenül érintették.
- 47 Ebből következik, hogy a megtámadott határozatban említett intézkedések befolyásolják a felperes jogi helyzetét.
- 48 Ami a közvetlen érintettséget meghatározó második feltételt illeti, a fenti 40. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat jellegére tekintettel, amely határozat lehetővé teszi az Olasz Köztársaságnak, hogy egyrészt ne térítse vissza a jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatásokat, másrészt pedig hogy olyan adómentességi rendszert alkalmazzon, amely a Bizottság szerint nem tartalmaz támogatási elemet, e határozat köztes szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozás alapján tisztán automatikusan váltja ki joghatásait, lehetővé téve ezáltal az Olasz Köztársaságnak, hogy ne térítse vissza az említett jogellenes támogatásokat, és hogy adómentességi rendszerét alkalmazza.
- 49 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat közvetlenül érinti a felperest.

A megtámadott határozat rendeleti jellegű jogi aktusnak történő minősítéséről

- 50 Azon kérdést illetően, hogy a megtámadott határozatot rendeleti jellegű jogi aktusnak kell-e minősíteni, emlékeztetni kell arra, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett rendeleti jellegű jogi aktusok – a jogalkotási aktusok kivételével – általános hatályú jogi aktusok (2013. október 3-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 60. pont; 2011. szeptember 6-i Inuit Tapiriit Kanatami kontra Parlament és Tanács végzés, T-18/10, EU:T:2011:419, 56. pont).
- 51 A jogalkotási aktus és a rendeleti jellegű jogi aktus közötti különbség az EUM-Szerződés értelmében azon a szemponton alapul, hogy elfogadásához jogalkotási eljárás vezetett-e, vagy sem (2011. szeptember 6-i Inuit Tapiriit Kanatami kontra Parlament és Tanács végzés, T-18/10, EU:T:2011:419,

65. pont). A jelen ügyben, mivel a megtámadott határozatot nem jogalkotási eljárás keretében fogadták el, az nem minősül az EUMSZ 297. cikk értelmében vett jogalkotási aktusnak. Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy a megtámadott határozat általános hatállyal bír-e.

- 52 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint általános hatályú a Bizottság állami támogatások területén hozott azon határozata, amely objektív módon meghatározott helyzetekre alkalmazandó, és amely általánosan és absztrakt módon meghatározott személyek kategóriája vonatkozásában fejt ki joghatásokat (1988. február 2-i Kwekerij van der Kooy és társai kontra Bizottság ítélet, 67/85, 68/85 és 70/85, EU:C:1988:38, 15. pont; 2000. október 19-i Olaszország és Sardegnia Lines kontra Bizottság ítélet, C-15/98 és C-105/99, EU:C:2000:570, 33. pont; 2008. december 22-i British Aggregates kontra Bizottság ítélet, C-487/06 P, EU:C:2008:757, 31. pont; 2009. szeptember 17-i Bizottság kontra Koninklijke FrieslandCampina ítélet, C-519/07 P, EU:C:2009:556, 53. pont).
- 53 Különösen, a megtámadott határozat tárgya annak az EUMSZ 107. cikkre tekintettel történő vizsgálata, hogy egy olyan nemzeti szabályozás, amely általánosan és absztrakt módon meghatározott személyek határozatlan számára alkalmazandó, tartalmaz-e állami támogatási elemeket, és adott esetben hogy a szóban forgó támogatás összeegyeztethető-e a belső piaccal és visszatéríthető-e. Azon hatáskör jellegére tekintettel, amellyel a Szerződésnek az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezései alapján a Bizottság fel van ruházva, az ilyen határozat – még ha csak egyetlen címzettje is van – az ezen intézmény által végzett vizsgálat tárgyát képező nemzeti jogi eszközök hatályát tükrözi, függetlenül attól, hogy az a támogatási intézkedés alkalmazásához szükséges engedély megadására vagy e támogatás esetlegesen jogellenes vagy a belső piaccal összeegyeztethetetlen jellegéből adódó következmények megállapítására vonatkozik-e. Márpedig a szóban forgó jogi eszközök éppen általános hatályúak, mivel a hatályuk alá tartozó gazdasági szereplőket általánosan és absztrakt módon határozzák meg.
- 54 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat általános hatályú azon három részét illetően, amelyek jogszerűségét a jelen eljárás keretében vitatják, vagyis egyrészt azt a tényt, hogy a Bizottság nem rendelte el az általa az ICI-mentességgel kapcsolatban jogellenesnek és összeegyeztethetetlennek tekintett állami támogatások visszatéríttetését, másrészt pedig azt a tényt, hogy a Bizottság megállapította, hogy sem a TUIR 149. cikkének (4) bekezdése, sem az IMU által előírt mentesség nem minősül az EUMSZ 107. cikk értelmében vett állami támogatásnak (lásd a fenti 36. pontot).
- 55 Következésképpen a megtámadott jog aktus, amely egy általános hatályú jogi aktus, anélkül hogy jogalkotási aktusnak minősülne, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése értelmében vett rendeleti jellegű jogi aktus.

A végrehajtási intézkedések fennállásáról

- 56 A megtámadott határozat végrehajtási intézkedéseinek fennállásával kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy a Bíróságnak volt alkalma pontosítani, hogy az azon „rendeleti jellegű jogi aktusok [...], amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket” EUMSZ 263. cikk értelmében vett fogalmát e rendelkezés céljának tükrében kell értelmezni, amely – amint az a keletkezésének körülményeiből is kitűnik – annak elkerülésére irányul, hogy a magánszemély jogsértést legyen kénytelen elkövetni azért, hogy bírósághoz fordulhasson. Márpedig, amennyiben a rendeleti jellegű jogi aktus közvetlen hatást gyakorol valamely természetes vagy jogi személy jogi helyzetére anélkül, hogy végrehajtási intézkedések meghozatalát írná elő, ez a szóban forgó személyt megfoszthatja a hatékony bírói jogvédelemtől, amennyiben nem áll rendelkezésére az uniós bíróság előtti közvetlen jogorvoslati lehetőség ahhoz, hogy a szóban forgó rendeleti jellegű jogi aktus jogszerűségét kétségbe vonhassa. Végrehajtási intézkedések hiányában ugyanis valamely természetes vagy jogi személy – még abban az esetben is, ha az őt közvetlenül érintené – csak azután kérhetné e jogi aktus bírósági felülvizsgálatát, ha megsértette

az abban szereplő rendelkezéseket azért, hogy a nemzeti bíróságok előtt ellene indított eljárásban hivatkozhasson e jogi aktus jogellenességére (2013. december 19-i Telefónica kontra Bizottság ítélet, C-274/12 P, EBHT, EU:C:2013:852, 27. pont).

- 57 Ellenben, amennyiben valamely rendeleti jellegű jogi aktus végrehajtási intézkedéseket von maga után, az uniós jogrend tiszteletben tartásának bírósági felülvizsgálata biztosított, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések az Uniótól vagy a tagállamoktól származnak-e. Mivel természetes vagy jogi személyek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében előírt elfogadhatósági feltételek miatt közvetlenül nem támadhatják meg az uniós bíróság előtt a rendeleti jellegű uniós jogi aktusokat, az ilyen aktusok velük szemben való alkalmazása ellen azon végrehajtási intézkedések megtámadásával védekezhetnek, amelyeket ezen aktusok vonnak maguk után (2013. december 19-i Telefónica kontra Bizottság ítélet, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 28. pont).
- 58 Egyébiránt, amennyiben az ilyen jogi aktus végrehajtása a tagállamok feladata, e személyek a nemzeti bíróságok előtt hivatkozhatnak a szóban forgó alap-jogiaktus érvénytelenségére, és felkérhetik a nemzeti bíróságokat, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel forduljanak a Bírósághoz (2013. december 19-i Telefónica kontra Bizottság ítélet, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 29. pont).
- 59 Annak meghatározása érdekében, hogy valamely rendeleti jellegű jogi aktus von-e maga után végrehajtási intézkedéseket, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése utolsó mondatrészére alapján a jogorvoslati jogára hivatkozó személy helyzetét kell figyelembe venni. Irreleváns tehát, hogy a szóban forgó jogi aktus a többi jogalannyal szemben von-e maga után végrehajtási intézkedéseket (2013. december 19-i Telefónica kontra Bizottság ítélet, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 30. pont).
- 60 Annak vizsgálatakor, hogy a megtámadott jogi aktus von-e maga után végrehajtási intézkedéseket, kizárólag a kereset tárgyát kell támpontul venni, és amennyiben a felperes csupán az aktus részleges megsemmisítését kéri, csak azon végrehajtási intézkedéseket kell adott esetben figyelembe venni, amelyeket a jogi aktus e része esetleg maga után von (2013. december 19-i Telefónica kontra Bizottság ítélet, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 31. pont).
- 61 A jelen ügyben mindenekelőtt a megtámadott határozat vitatott első részét illetően meg kell állapítani, hogy amennyiben a Bizottság úgy vélte, hogy a jelen ügy sajátosságaira tekintettel teljességgel lehetetlen az ICI-rendszer keretében nyújtott jogellenes támogatások visszafizetése, és ezért úgy határozott, hogy nem kötelezi az Olasz Köztársaságot az említett rendszer alapján nyújtott összegeknek az egyes kedvezményezettektől való visszatéríttetésére, a nemzeti hatóságoknak a megtámadott határozat végrehajtása céljából nem kell – különösen a felperes tekintetében – semmiféle intézkedést elfogadniuk.
- 62 Ezt követően a vitatott második résszel kapcsolatban egyrészt meg kell jegyezni, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban levont következtetés szerint a TUIR 149. cikke (4) bekezdésében előírt mentesség nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak. Ilyen körülmények között a megtámadott határozat, amely alapján semmiféle kötelezettség nem terheli a tagállamot, nem vonja maga után végrehajtási intézkedés elfogadását, mivel a nemzeti hatóságok e tekintetben a nemzeti jogszabály alkalmazására szorítkoznak. Másrészt és mindenesetre meg kell állapítani, hogy a TUIR 149. cikkének (4) bekezdésében megállapított rendelkezések csak a nem kereskedelmi jogalanyi minőség elvesztését érintik. Ilyen körülmények között az olasz hatóságok semmiféle végrehajtási intézkedést nem fogadhatnak el a felperessel mint kereskedelmi jogalannyal szemben.
- 63 Végül a vitatott harmadik résszel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az IMU-rendszerben említett mentességet a Bizottság – hasonlóképpen – úgy tekintette, mint amely nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatásnak. Következésképpen, mivel a

megtámadott határozat semmiféle kötelezettséget nem ír elő a tagállam számára, az említett határozat végrehajtása érdekében nemzeti szinten – különösen a felperes tekintetében – semmiféle intézkedést nem kell hozni.

- 64 A fenti megállapításokból következik, hogy a megtámadott határozat vitatott részeinek egyike sem von maga után végrehajtási intézkedéseket a felperes tekintetében, és így a fenti 58. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően nincs lehetősége az olasz nemzeti bíróság előtt eljárni keresetében a megtámadott határozat említett részeinek az érvénytelenségére hivatkozva.
- 65 A fenti megállapításokkal ellentétben a Bizottság többek között a 2014. szeptember 26-i Dansk Automat Brancheforening kontra Bizottság ítéletre (T-601/11, EU:T:2014:839) és a Royal Scandinavian Casino Århus kontra Bizottság ítéletre (T-615/11, EU:T:2014:838), valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatra utalva azt állítja, hogy a megtámadott határozat egyedi és konkrét következményei valójában az adóalanyok által fizetendő adóösszeget meghatározó jogi aktusokban öltenek formát, amelyek ily módon olyan végrehajtási intézkedéseknek minősülnek, amelyeket a megtámadott határozat von maga után. Ezenkívül hozzáteszi, hogy a felperes a nemzeti bíróság előtt vitathatja az említett adójogi aktusok állítólagos hátrányosan megkülönböztető jellegét azáltal, hogy ugyanazokat a kedvezményeket követeli, mint azok kedvezményezettjei, vagy ennek hiányában azon kedvezmények uniós jogra tekintettel fennálló jogellenességére hivatkozik, amelyekben azok mint versenytársak részesülnek.
- 66 Azonban ilyen érvek nem lehet helyt adni.
- 67 Egyrészt ugyanis azon adójogi aktusok, amelyeket az olasz hatóságok az IMU-rendszer alapján hozhatnak, nem a megtámadott határozat következményei, hanem kizárólag az olasz adószabályozásból következnek, mivel – amint a megtámadott határozat (202) preambulumbekzdéséből kitűnik – e határozat annak megállapítására szorítkozik, hogy az IMU-ban előírt mentesség nem tartozik az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének a hatálya alá sem.
- 68 Másrészt, ami azon adójogi aktusokat illeti, amelyeknek a felperes mint a vitatott mentességekben nem részesülő személy a címzettje, a felperesnek lehetetlen kérnie, hogy helyzetére kiterjesztve alkalmazzák azon mentességet, amelynek a jogszerűségét vitatja (lásd: 2001. szeptember 20-i Banks-ítélet, C-390/98, EU:C:2001:456, 80. és 92–94. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanezen okokból szintén el kell utasítani a Bizottság azon érvét, miszerint a felperesnek mindig módjában áll az olasz adóhatóságoktól kérni, hogy ugyanazon adókedvezményekben részesüljön, mint amelyeket a vitatott intézkedésekkel érintett jogalanyoknak nyújtanak, és elutasító határozat esetén ez utóbbit módjában áll megtámadni. Ezenkívül meg kell állapítani, hogy a Bizottság által felvázolt összefüggésben az olasz hatóság elutasító határozatát tulajdonképpen nem lehetne olyan végrehajtási intézkedésnek minősíteni, amelyet a megtámadott határozat von maga után, hanem az a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok által önállóan, a felperes által benyújtott egyedi kérelem következtében hozott belső intézkedésből következne.
- 69 Végül meg kell jegyezni, hogy a jelen ügytől eltérően a 2014. szeptember 26-i Dansk Automat Brancheforening kontra Bizottság ítéletben (T-601/11, EU:T:2014:839) és a Royal Scandinavian Casino Århus kontra Bizottság ítéletben (T-615/11, EU:T:2014:838) a megtámadott határozat rendelkező része az 1. cikkében kifejezetten előírta a bejelentett intézkedés végrehajtási intézkedéseinek elfogadását, ami miatt a Törvényszék megállapította, hogy az ilyen határozat az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének utolsó tagmondata értelmében végrehajtási intézkedéseket von maga után. Különösen, e két ítélet 59., illetve 51. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy létezik egy dán törvény, és fennállnak e törvény végrehajtási aktusai, amelyeknek a megtámadott határozat elfogadását követően kellett keletkezniük ahhoz, hogy a szóban forgó támogatási rendszer a felperesekre nézve joghatásokat fejtessen ki, ami kizárt a jelen ügyben szóban forgó esetben. E tekintetben rá kell mutatni,

hogyan az egyetlen végrehajtási aktus, amelyre a megtámadott határozat a jelen ügyben utal, az IMU új rendszerére vonatkozó mentességet érinti, és hogy amint a fenti 17. pontban szerepel, az említett aktus elfogadása megelőzte magának az említett határozatnak az elfogadását.

- 70 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a megtámadott határozat a felperes tekintetében nem von maga után végrehajtási intézkedéseket, következésképpen a keresetet az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének utolsó tagmondata alapján elfogadhatónak kell nyilvánítani.

Az ügy érdeméről

- 71 Keresete alátámasztása érdekében a felperes négy jogalapra hivatkozik. Az első, az EK-Szerződés 93. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet (HL 1999. L 83., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 1. kötet, 339. o.) 14. cikke (1) bekezdésének a megsértésére alapított jogalap. A második és a harmadik jogalap az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének a megsértésére alapított jogalap. A negyedik jogalap az indokolási kötelezettség megsértésén alapul.

A 659/1999 rendelet 14. cikke (1) bekezdésének a megsértésére alapított első jogalapról

- 72 Első jogalapjával a felperes azt kifogásolja, hogy a Bizottság – a 659/1999 rendelet 14. cikkének (1) bekezdését megsértve – nem rendelte el az Olasz Köztársaságnak, hogy térítse vissza az adómentességeket, amelyekben a meghatározott célú nem kereskedelmi jogalanyok az ICI alapján részesültek, és amelyeket a Bizottság jogellenesnek és a közös piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett.

- 73 E jogalap két, a téves jogalkalmazás, illetve az értékelési hiba fennállására alapított részre osztható.

– A téves jogalkalmazás fennállására alapított első részről

- 74 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság megsértette a 659/1999 rendelet 14. cikkének (1) bekezdését annyiban, amennyiben nem tett eleget azon feltételeknek, amelyek lehetővé tették volna számára annak megállapítását, hogy teljesen lehetetlen a jogellenes támogatás olyan esetben történő visszatérítése, mint amelyről a jelen ügyben szó van. Ugyanis úgy véli, hogy csak az után lehetett volna kizárni a visszatérítést, hogy a Bizottság határozatban elrendeli a jogellenes támogatás visszatérítését, és az Olasz Köztársaság ténylegesen megállapítja azt, hogy lehetetlen eleget tenni e kérésnek. Hasonlóképpen, úgy véli, hogy a támogatás visszatérítése teljes lehetetlenségének a megállapítása előtt a Bizottságnak bizonyítania kellett volna, hogy lehetetlen volt a jogellenes támogatás összes kedvezményezettjétől annak visszatérítése, és hogy a legalább részleges visszatérítés sem volt megvalósítható.

- 75 A Bizottság vitatja ezt az érvelést.

- 76 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy a 659/1999 rendelet (13) preambulumbekzdése a következőket írja elő:

„[M]ivel a közös piaccal össze nem egyeztethető jogellenes támogatás esetében helyre kell állítani a hatékony versenyt; mivel ebből a célból szükség van arra, hogy a támogatást, beleértve a kamatokat, késedelem nélkül visszatérítsék [helyesen: visszatéríttessék]; mivel indokolt, hogy a visszatérítésre [helyesen: visszatérítetésre] a nemzeti jog eljárásai szerint kerüljön sor; mivel azoknak az eljárásoknak az alkalmazása nem akadályozhatja a hatékony verseny helyreállítását azáltal, hogy meghiúsítja a bizottsági határozat közvetlen [helyesen: azonnali] és hatékony végrehajtását; mivel ennek az

eredménynek az eléréséhez a tagállamoknak meg kell hozniuk minden olyan intézkedést [helyesen: minden szükséges intézkedést], amely biztosítja a Bizottság határozatának hatékonyságát [helyesen: hatékony érvényesülését].”

77 Az említett rendeletnek „A támogatás visszatérítése [helyesen: visszatéríttetése]” című 14. cikke a következőket mondja ki:

„(1) Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére [...]. A Bizottság nem követeli meg a támogatás visszatérítését [helyesen: visszatéríttetését], amennyiben az ellentétes a közösségi jog valamelyik általános elvével.”

78 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a valamely állami támogatás visszatéríttetés útján történő megszüntetése a támogatás jogellenessége megállapításának logikus következménye (lásd: 2015. július 9-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-63/14, EU:C:2015:458, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ugyanis a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek a célja a hatékony verseny helyreállítása, ezért főszabály szerint a Bizottság határozatai az érintett tagállam számára előírják, hogy a szóban forgó támogatásokat ténylegesen és haladéktalanul téríttessék vissza (lásd ebben az értelemben: 2009. szeptember 17-i Bizottság kontra MTU Friedrichshafen ítélet, C-520/07 P, EU:C:2009:557, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A teljes lehetetlenség azonban igazolhatja a jogellenes állami támogatások visszatéríttetésének elmaradását (lásd ebben az értelemben: 2008. február 14-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-419/06, nem tették közzé, EU:C:2008:89, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

79 A megtámadott határozat (191)–(198) preambulumbekzdésében a Bizottság jelezte, hogy a jelen ügy sajátosságaira tekintettel az Olasz Köztársaság számára teljességgel lehetetlen lenne az ICI rendelkezéseinek keretében nyújtott esetlegesen jogellenes támogatások visszatéríttetése. Lényegében azt a magyarázatot adta, hogy sem a kataszteri adatbázisok, sem pedig az adóügyi adatbázisok nem teszik lehetővé azon (gazdasági vagy nem gazdasági) tevékenységtípus összeírását, amelyet a nem kereskedelmi célú jogalanyokhoz tartozó ingatlanokban folytatnak, sem pedig azt, hogy a visszatéríttetendő adó összegét objektíven kiszámítsák.

80 Egyrészt meg kell jegyezni, hogy a Bíróság azon ítélkezési gyakorlata, amely a jogellenes támogatások visszatéríttetésének teljes lehetetlenségére vonatkozik, általában olyan esetekre utal, amelyekben a szóban forgó tagállam ilyen lehetetlenségre a visszatéríttetési határozat elfogadását követően és annak a végrehajtásával összefüggésben hivatkozik (1995. április 4-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-348/93, EU:C:1995:95; 2001. március 22-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-261/99, EU:C:2001:179; 2003. június 26-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-404/00, EU:C:2003:373; 2004. április 1-jei Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-99/02, EU:C:2004:207; 2005. május 12-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-415/03, EU:C:2005:287; 2006. december 14-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-485/03–C-490/03, EU:C:2006:777; 2008. november 13-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-214/07, EU:C:2008:619).

81 Másrészt az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az állami támogatások tárgyában hozott bizottsági határozat végrehajtása során váratlan és előre nem látható nehézségeket tapasztaló vagy a Bizottság által nem tervezett következményekről tudomást szerző tagállam köteles mérlegelés céljából a Bizottság elé terjeszteni e problémákat, a szóban forgó határozat megfelelő módosításait kezdeményezve. Ilyen esetben a Bizottság és az érintett tagállam – a többek között az EUSZ 4. cikkének (3) bekezdése alapját képező azon szabály értelmében, amely a tagállamok és az uniós intézmények lojális együttműködésének kölcsönös kötelezettségét írja elő – a nehézségek leküzdése céljából köteles jóhiszeműen együttműködni a Szerződésben foglalt, különösen pedig az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések teljes tiszteletben tartása mellett (lásd: 2010. december 22-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-304/09, EU:C:2010:812, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 82 Lényegében a fenti ítélkezési gyakorlatra támaszkodva a felperes azzal érvel, hogy csak az után lehetett volna kizárni a visszatéríttetést, hogy a Bizottság határozatban elrendeli a jogellenes támogatás visszatéríttetését, és az érintett tagállam ténylegesen megállapítja azt, hogy lehetetlen eleget tenni a kérésnek.
- 83 Azonban a felperes érvelésének nem lehet helyt adni.
- 84 Amint ugyanis a Bizottság megjegyzi, még ha mind ez idáig igaz is, hogy a teljes lehetetlenség kérdését a tagállamok többek között a határozat végrehajtásának a szakaszában, elsősorban az EUMSZ 258. cikk alapján indított, kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset keretében előadott védelemként vetették fel, sem a jelen ügyben alkalmazandó szabályozás, sem a Bíróság ítélkezési gyakorlata nem mondta ki, hogy a teljes lehetetlenséget nem lehet megállapítani az állami támogatások területén hozott bizottsági határozathoz vezető közigazgatási eljárás szakaszában.
- 85 Ezenkívül a lojális együttműködés kötelezettsége az egyetlen kötelezettség, amely a fenti 81. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a szóban forgó tagállamot és a Bizottságot a visszatéríttetés esetleges teljes lehetetlensége esetén terheli, amely kötelezettség alapján a tagállamnak a Bizottsághoz értékelésre be kell nyújtania az ilyen lehetetlenséget indokoló okokat, és a Bizottságnak el kell végeznie az említett okok alapos vizsgálatát. Mindemellett és ellentétben a felperes érvelésével, a tagállam és a Bizottság közötti együttműködés a végleges bizottsági határozat elfogadása előtt megvalósulhat, ha a teljes lehetetlenség már a hivatalos vizsgálati eljárás szakaszában megállapítható. Ráadásul, ha e vizsgálat során a Bizottság megállapítja, hogy nem állnak fenn alternatív módszerek a jogellenes támogatás visszatéríttetésére, vagy hogy egy részleges visszatéríttetés sem megvalósítható, semmi akadálya nincsen annak, hogy a Bizottság még azt megelőzően elismerje a teljes lehetetlenséget, hogy előírja az említett támogatások visszatéríttetését.
- 86 A jelen ügyben a fenti észrevételek fényében először is meg kell állapítani, hogy a felperes nem vitatja, hogy a teljes lehetetlenségre hivatkozni lehet a jogellenes támogatások visszatéríttetése elmaradásának indokolásaként. Mindenesetre a fenti 78. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően meg kell állapítani, hogy a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot annak a megtámadott határozatban történő ismertetésekor, hogy teljes lehetetlenség miatt nem írhatja elő az olasz hatóságoknak a jogellenes támogatás visszatéríttetését. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság az állami támogatások területén nem írhat elő olyan kötelezettségeket, amelyek teljesítése kezdettől fogva, objektíven és teljességgel lehetetlen (lásd ebben az értelemben: 1999. június 17-i Belgium kontra Bizottság ítélet, C-75/97, EU:C:1999:311, 86. pont).
- 87 Másodszor, amint a megtámadott határozat (192)–(197) preambulumbekzdéséből kitűnik, mind az Olasz Köztársaság, mind a Bizottság eleget tettek a lojális együttműködésre vonatkozó, fenti 81. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelő kötelezettségüknek.
- 88 Ugyanis az Olasz Köztársaság a megtámadott határozat elfogadását megelőzően a Bizottsághoz fordult azt nyilatkozva, hogy a visszatéríttetésre vonatkozó kötelezettséget számára teljességgel lehetetlen lesz teljesíteni. Ezért a Bizottságnak értékelésre előadta a vitatott támogatás visszatéríttetéséhez kapcsolódó problémákat. Ezenkívül, mivel az olasz hatóságok e kérdést a hivatalos vizsgálati szakaszban vetették fel, a Bizottság szükségesnek tartotta, hogy e kérdéssel a végleges határozat elfogadását megelőzően foglalkozzon. Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy az Olasz Köztársaság elmagyarázta, hogy a kataszteri szerkezet miatt és releváns adózási információk hiányában a kataszteri és adóügyi adatbázisokból lehetetlen azon adattípusokat visszamenőlegesen felkutatni, amelyek az állítólagos támogatás visszatéríttetésének elvégzéséhez szükségesek. E magyarázatok fényében a Bizottság úgy vélte, hogy valóban lehetetlen azonosítani a szóban forgó támogatás kedvezményezettjeit, és hogy e támogatást a rendelkezésre álló adatok hiányában nem lehet objektíven kiszámítani, amit a megtámadott határozatban el is magyarázott.

- 89 Harmadszor, amennyiben a felperes azzal érvel, hogy a Bizottságnak mindenestre meg kellett volna állapítania, hogy nem állnak fenn más alternatív módszerek a legalább részleges visszatérítésre vonatkozó kötelezettség jelen ügyben történő teljesítésére, az ilyen elemzést a jelen jogalapnak az értékelési hiba fennállására alapított második része keretében kell elvégezni.
- 90 A fentiekből következik, hogy a Bizottság nem alkalmazta tévesen a jogot annak a hivatalos vizsgálati eljárási szakaszban és a visszatérítés elrendelését megelőzően történő megállapításával, hogy az Olasz Köztársaság számára teljességgel lehetetlen visszatéríteni a megtámadott határozatban jogellenesnek tekintett támogatásokat.
- 91 Az első részt tehát el kell utasítani.
- Azt értékelési hiba fennállására alapított második részről
- 92 A felperes azt állítja, hogy semmiféle rendkívüli körülmény nem teszi lehetővé a Bizottság számára annak megállapítását, hogy a jogellenes támogatás visszatérítése teljességgel lehetetlen. Többek között azt a megállapítást vitatja, miszerint lehetetlen azonosítani az említett támogatás kedvezményezettjeit, és azt a visszatérítése céljából semmiképpen sem tudták kiszámítani az olasz hatóságok. E tekintetben hangsúlyozza, hogy a Bíróság elutasította a visszatérítésnek a kedvezményezett vállalkozások nagy száma miatti vagy a visszatérítendő összegek meghatározásához szükséges információk rendelkezése nem állása miatti lehetetlenségére alapított érvelést. Egyébiránt a felperes szerint fennállnak olyan megfelelő alternatív módszerek, amelyekkel az olasz hatóságok azonosíthatók volna a jogellenes támogatás kedvezményezettjeit, és – legalább részben – visszatéríthették volna azt.
- 93 A Bizottság vitatja ezt az érvelést.
- 94 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a végrehajtás teljes lehetetlenségével kapcsolatos feltétel nem teljesül, ha az alperes tagállam arra szorítkozik, hogy azokról a jogi, politikai vagy gyakorlati nehézségekről tájékoztatja a Bizottságot, amelyeket a határozat végrehajtása előidéz (lásd: 2008. november 13-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-214/07, EU:C:2008:619, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 95 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy olyan esetekben, amikor nagyszámú vállalkozással kell a támogatás összegét visszatéríteni, és számos eltérő egyéni számítási paramétert kell figyelembe venni, a Bíróság kimondta, hogy az érintett határozatok végrehajtását e nehézségek nem teszik teljesen lehetetlenné (2011. november 17-i Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 96 Végül a végrehajtás teljes lehetetlenségével kapcsolatos feltétel nem teljesül, hacsak a körülmények nem merítették ki az objektív teljes lehetetlenséget (lásd ebben az értelemben: Sharpston főtanácsnok Bizottság kontra Franciaország ítéletre vonatkozó indítványa, C-214/07, EU:C:2008:343, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 97 A jelen ügyben előzetesen fontos megjegyezni, hogy – amint a megtámadott határozat (102) és (106) preambulumbekzdéséből kitűnik – a Bizottság az EUMSZ 107. cikk értelmében véve csak azon ICI-mentességet tekintette a belső piaccal összeegyeztethetetlennek, amelyben a meghatározott célú nem kereskedelmi jogalanyok részesültek gazdasági jellegű tevékenységek folytatása során. Ugyanis lényegében úgy vélte, hogy ezekben az esetekben az említett jogalanyokat vállalkozásoknak kell minősíteni, és így azok a Szerződés fent említett rendelkezése alá kell, hogy tartozzanak. Ellenben, amennyiben az említett jogalanyok csak nem kereskedelmi célú tevékenységeket folytatnak, az állami támogatási rendszer nem alkalmazandó, és ezért az ICI-mentesség nem tekinthető jogellenesnek.

- 98 Egyébiránt a megtámadott határozatban a Bizottság lényegében úgy vélte, hogy a jogellenes támogatások olasz hatóságok általi visszatéríttetése teljesen és objektíve lehetetlen volt, mivel nem lehetett azonosítani a kedvezményezett jogalanyok által az ICI-re vonatkozó szabályozás alá tartozó ingatlanokban folytatott tevékenységek gazdasági vagy nem gazdasági jellegét. Ugyanis a megtámadott határozat (194)–(198) preambulumbekzdésében a Bizottság átvette az Olasz Köztársaság magyarázatait, amelyek szerint egyrészt a kataszteri adatbázisok, másrészt az adóügyi adatbázisok nem tették lehetővé sem az említett jogalanyokhoz tartozó ingatlanokban folytatott tevékenységtípus összeírását, sem pedig a visszatéríttetendő adó összegének az objektív kiszámítását.
- 99 Először is a felperes azzal érvelve vitatja a Bizottság értékelését, hogy az téves mind a kataszteri adatbázisok, mind az adóügyi adatbázisok vonatkozásában.
- 100 E tekintetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy a felperes – a beadványaiban a fenti 94–96. pontban hivatkozott ítélkezési gyakorlatra tett általános utalástól eltekintve – semmiféle konkrét érvet nem ad elő a Bizottság értékelésének a megkérdőjelezésére.
- 101 Mindenesetre egyrészt a kataszteri adatbázisokkal kapcsolatban meg kell állapítani, hogy – amint a Bizottság a megtámadott határozat (195) preambulumbekzdésében lényegében elmagyarázta – a kataszteri rendszerek az ingatlanokat az objektív tulajdonságaik, különösen fizikai tényezők és struktúrájuk alapján írják össze. Ilyen körülmények között a Bizottság helyesen állapíthatta meg, hogy nem lehetséges nyomon követni a nem kereskedelmi célú jogalanyok által az ingatlanjaikban folytatott – gazdasági vagy nem gazdasági – tevékenységek típusát annak meghatározása céljából, hogy az említett jogalanyok jogellenesen részesültek-e az ICI-mentességben, és igenlő válasz esetén megállapítani az olasz hatóságoknak visszafizetendő összeget.
- 102 Másrészt az adóügyi adatbázisokkal kapcsolatban a Bizottság a megtámadott határozat (196) preambulumbekzdésében megállapította, hogy a visszatéríttetés céljából azok sem nyújtanak elegendő információt.
- 103 E tekintetben a Törvényszék – a Bizottság által az eljárási szabályzat 89. cikke alapján elfogadott pervezető intézkedés keretében szolgáltatott olasz jogszabályi rendelkezések fényében – megállapítja, hogy az adóügyi adatbázisok nem teszik lehetővé a nem kereskedelmi célú jogalanyok által ingatlanjaikban folytatott tevékenységek gazdasági vagy nem gazdasági jellegének a meghatározását.
- 104 Egyrészt ugyanis meg kell jegyezni, hogy a „Modello »Unico – Enti non commerciali ed equiparati«” -nak („Nem kereskedelmi célú jogalanyok és hasonlók – egységes” űrlap), valamint a nem kereskedelmi célú jogalanyok jövedelembevallására vonatkozó utasításoknak megfelelően azon ingatlanokat, amelyekből e jogalanyoknak jövedelme származott, fel kellett tüntetni az űrlap „RB” keretében. Ezen, tizenegy oszlopból álló keret megkövetelte többek között a szóban forgó tevékenység gyakorlása után és minden egyes ingatlanegység után fizetendő helyi ingatlanadó összegének a feltüntetését. Azonban a bevallásra vonatkozó utasítások szerint a helyi ingatlanadóra vonatkozó oszlopot nem kellett kitölteni az említett adó kifizetése alóli mentesség esetén. Ezért – amint a Bizottság helyesen megállapítja – az „RB” keretében szolgáltatandó információk nem tették lehetővé annak megállapítását, hogy mely ingatlanban folytatták azt a tevékenységet, amelyből a bevallás többi keretében esetlegesen feltüntetett, kereskedelmi tevékenységből eredő jövedelem származott.
- 105 Másodszor meg kell állapítani, hogy az egységes űrlap tartalmazta a vegyes terhek és negatív tényezők levonhatóságára vonatkozó „RS” keretet is. A bevallásra vonatkozó utasításoknak megfelelően e táblázatot azon adatokkal kellett kitölteni, amelyek a kereskedelmi tevékenységek és más tevékenységek vegyes folytatását érintő árukra és szolgáltatásokra vonatkozó terhek és negatív tényezők levonható összegeinek a számítása céljából szükségesek. Márpedig, amint a megtámadott határozat (196) preambulumbekzdéséből kitűnik, az „RS” keret mind a kereskedelmi, mind a nem kereskedelmi célra felhasznált árukra és igénybevett szolgáltatásokra vonatkozó összesített adatokat tartalmazza. Ilyen körülmények között, amint a Bizottság rámutatott, amennyiben az „RB” keretben

több ingatlant is bevallanak, nem lehetséges meghatározni, hogy mely ingatlanban végezték azt a tevékenységet, amelyből a bevallásban szereplő jövedelem származott. Hasonlóképpen, amennyiben az „RB” keretben egyetlen ingatlant tüntettek fel, a kataszteri rendszer strukturális jellemzőit figyelembe véve nem volt lehetséges meghatározni azt, hogy az ingatlan mely részében folytatták azon gazdasági tevékenységeket, amelyekből a bevallásban szereplő jövedelem származott.

- 106 A fenti megfontolásokra figyelemmel meg kell állapítani, hogy a felperesnek nem sikerült megkérdőjeleznie a Bizottság azon elemzését, miszerint egyrészt a kataszteri adatbázisok objektíve nem teszik lehetővé az érintett kedvezményezettek azonosításához, valamint a visszatérítettendő mentességek esetleges összegének a kiszámításához szükséges információk megszerzését, másrészt pedig az adóügyi adatbázisok nem teszik lehetővé az ICI-mentesség kedvezményezett jogalanyai által az ingatlanjaikban folytatott tevékenységtípusok visszamenőleges nyomkövetését, és a jogosulatlanul kapott mentességek összegének a kiszámítását sem.
- 107 Másodszor a felperes azt állítja, hogy mindenesetre fennállnak alternatív módszerek, amelyek lehetővé teszik az ICI kedvezményezett jogalanyai által az ingatlanjaikban folytatott tevékenységek kereskedelmi vagy nem kereskedelmi jellegének az azonosítását, és e tekintetben többek között négy módszert javasol. Lényegében úgy véli, hogy az említett módszerek bizonyíthaták, hogy legalább részleges visszatéríttetés megvalósítható lett volna.
- 108 Először is a felperes azzal érvel, hogy – mivel egyrészt az IMU-ra vonatkozó új szabályozás (lásd a fenti 17. pontot) előírja a nem kereskedelmi célú jogalanyok számára, hogy az ezen adó alá tartozó és az adómentes ingatlanjaikat bevallják, másrészt pedig mivel a szóban forgó ingatlanok nagy része tartósan megőrizte rendeltetését – az olasz hatóságok az IMU-szabályozás alapján benyújtott bevallásokat felhasználhatták volna annak megállapításához, hogy az ingatlanokat a múltban kereskedelmi célra használták-e, vagy sem.
- 109 A tekintetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy – amint azt a Bizottság megjegyzi – a felperes semmiféle olyan elemet nem szolgáltatott, amely alapján vélelmezni lehet, hogy a nem kereskedelmi célú jogalanyok ingatlanjai tartósan megőrzik eredeti rendeltetésüket. Ilyen körülmények között az IMU rendszer keretében tett bevallások nem minősülnek megfelelő módszernek a keresett információ felkutatásához. Egyébiránt, ha a felperes ezen érvét úgy kell értelmezni, mint amely felhívja a Bizottságot arra, hogy rendelje el a támogatás visszatéríttetését, hacsak a kedvezményezett jogalany nem tudja bizonyítani, hogy a múltban nem gazdasági tevékenységeket folytatott, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság csupán az ellenkező következtetés levonását lehetővé tevő információk hiányára alapított negatív vélelemre támaszkodva, és olyan más elemek hiányában, amelyek alapján pozitívan megállapítható lenne ilyen előny fennállása, nem feltételezheti, hogy valamely vállalkozás állami támogatásnak minősülő előnyből részesült (2009. szeptember 17-i Bizottság kontra MTU Friedrichshafen ítélet, C-520/07 P, EU:C:2009:557, 58. pont).
- 110 Másodszor a felperes azzal érvel, hogy az öntanúsítás kötelezettsége megfelelő módja lenne a keresett információ felkutatásának. A Bizottsághoz hasonlóan meg kell azonban állapítani, hogy e módszer az ingatlanok korábbi helyzetére vonatkozó információk hiánya miatt nem tekinthető hatékony módszernek. Ha ilyen információk léteztek, az öntanúsítás valódisága ellenőrizhető lehetne.
- 111 Harmadszor, a felperes szerint az olasz hatóságok vizsgálati szerveken keresztül helyszíni ellenőrzéseket végezhetnének bizonyos olasz települések által már végzett ilyen ellenőrzésekhez hasonlóan. Márpedig e tekintetben ismét meg kell állapítani, hogy az ilyen módszer – noha információt szolgáltathat az IMU kedvezményezett jogalanyai által jelenleg folytatott tevékenységekre vonatkozóan – nem alkalmas azok ingatlanjai múltbéli használata jellegének a meghatározására.

- 112 Negyedszer, bár a felperes azt állítja, hogy a Bizottság – legalább a részleges visszatérítetés céljából – támaszkodhatott volna a hivatalos vizsgálati eljárás során a felperes által számára szolgáltatott információkra, meg kell állapítani, hogy ilyen információk nem derülnek ki az iratokból, és így lehetetlen megvizsgálni azoknak az említett céloknak való megfelelő jellegét.
- 113 Ebből következik, hogy a felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy az ICI kedvezményezett jogalanyai által folytatott tevékenységek jellege alternatív módszereknek köszönhetően felkutatható lehetett volna. Következésképpen nem lehet a Bizottságnak felróni, hogy értékelési hibát követett el annak megállapításával, hogy az olasz hatóságok nem rendelkeztek semmiféle olyan eszközzel, amely lehetővé tette volna számukra a jogellenesnek tekintett támogatás akár részleges visszatérítetését.
- 114 A fentiekre tekintettel a második részt, valamint az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.

Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének a megsértésére alapított, a TUIR 149. cikke (4) bekezdése állami támogatásnak való minősítésének a hiányára alapított második jogalapról

- 115 Második jogalapjával a felperes azzal érvel, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését annyiban, amennyiben úgy vélte, hogy a TUIR 149. cikkének (4) bekezdése nem minősül a Szerződés értelmében vett állami támogatásnak. Lényegében azzal érvel, hogy e rendelkezés lehetővé teszi többek között az egyházi intézményeknek, hogy – tevékenységeik kereskedelmi vagy nem kereskedelmi jellegétől függetlenül – semmi esetre se veszítsék el nem kereskedelmi jogalanyi minőségüket. Ebben az összefüggésben az egyházi intézmények állandó jelleggel részesülnek az adójogi szabályozásban előírt mentességekben, köztük az ICI- és az IMU-mentességben.
- 116 A Bizottság vitatja ezen érvelést.
- 117 Előzetesen meg kell jegyezni, hogy először is – amint a Bizottság a megtámadott határozat (31)–(34) preambulumbekkezdésében kifejtette – a TUIR 149. cikke a TUIR II. címének III. fejezete alatt szerepel. A II. cím a társasági adókról szóló rendelkezéseket foglalja magában, III. fejezete pedig a nem kereskedelmi célú jogalanyokkal szemben alkalmazható olyan adójogi rendelkezéseket, mint az adóalap kiszámítására és az adómértékre vonatkozó szabályok.
- 118 Ezt követően a TUIR 149. cikke meghatározza, hogy mely feltételek eredményezhetik a „jogalany nem kereskedelmi jogállásának” a megszűnését. Különösen megállapítja, hogy egy nem kereskedelmi célú jogalany elveszti e jogállását, amennyiben egy teljes adómegállapítási időszakban döntően kereskedelmi tevékenységeket végez. A TUIR 149. cikkének (2) bekezdése valamely jogalany „kereskedelmi jogállását” például az alapján határozza meg, hogy a kereskedelmi jellegű tevékenységből származó jövedelme döntően meghaladja az egyéb intézményes tevékenységből származó jövedelmet, vagy valamely üzleti tevékenységhez kapcsolódó befektetett eszközök értéke jelentős mértékben meghaladja a többi tevékenységhez kapcsolódó befektetett eszközök értékét. Az érintett jogalanyok által elfogadott jogi forma semmilyen módon nem befolyásolja a „nem kereskedelmi jogállás” megszűnését. A TUIR 149. cikkének (4) bekezdése kimondja, hogy a fenti rendelkezések, vagyis a 149. cikk (1) és (2) bekezdése, nem alkalmazandók a polgári jog szerinti jogi személyként elismert egyházi intézményekre és az amatőr sportegyesületekre.
- 119 Végül emlékeztetni kell arra, hogy – amint a megtámadott határozat (38) preambulumbekkezdéséből kitűnik – a Bizottság azt állítva igazolta a hivatalos vizsgálati eljárás TUIR 149. cikkének (4) bekezdésével kapcsolatos megindítását, hogy e rendelkezés első látásra szelektív lehet. A Bizottság e tekintetben jelezte, hogy úgy tűnik, a TUIR 149. cikkének (4) bekezdése fenntartotta többek között az egyházi intézmények számára azt a lehetőséget, hogy nem kereskedelmi jogállásukat akkor is megőrizzék, ha többé nem felelnek meg a más jogalanyokra alkalmazandó kritériumoknak.

- 120 A felperes lényegében azzal érvel, hogy a Bizottságnak a hivatalos vizsgálati eljárást követően jóvá kell volna hagynia a TUIR 149. cikkének (4) bekezdésével kapcsolatos eredeti megállapításait, nem pedig – amint a megtámadott határozat (159) preambulumbekkezdéséből kitűnik – megállapítania azt, hogy ezen intézkedés semmiféle szelektív előnyt nem nyújt az egyházi intézményeknek.
- 121 Azonban a felperes ezen érveinek egyike sem kérdőjelezheti meg a Bizottság végleges megállapítását.
- 122 Ugyanis először is az, hogy a TUIR 149. cikkének (4) bekezdésében előírt, a jogalanyokra a „nem kereskedelmi jogalanyi” minőség elvesztésével kapcsolatban alkalmazandó kritériumok nem alkalmazandók az egyházi intézményekre, nem jelenti azt, hogy – amint a Bizottság elmagyarázza – azok az olasz jogi szabályozásban előírt más kritériumok alapján nem veszíthetik el az említett minőséget. Meg kell különösen jegyezni, hogy a circolare del 12 maggio 1998, n° 124/E (1998. május 12-i 124/E sz. körlevél) tisztázta, hogy az egyházi intézmények csak akkor részesülhetnek a nem kereskedelmi célú jogalanyok részére fenntartott adójogi elbánásban, ha főtevékenységük nem kereskedelmi jellegű.
- 123 Másodszor meg kell jegyezni, hogy – amint a megtámadott határozat (154) preambulumbekkezdéséből kitűnik – a legge del 20 maggio 1985, n. 222 (1985. május 20-i 222. sz. törvény), amely az Olasz Köztársaság és a Szentszék közötti nemzetközi megállapodásokat hajtja végre, előírja, hogy a Belügyminisztérium hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az említett törvényben megállapított pontos kritériumok alapján az egyházi intézmények számára elismerje és visszavonja a polgári jog szerinti jogi személyiséget. Márpedig a jogalany jogi személyiségének a megszűnése a nem kereskedelmi jogállás, következésképpen pedig a kedvezményes adójogi bánásmód megszűnésével jár.
- 124 A felperes vitatja e megállapításokat, és lényegében azt állítja, hogy az 1985. május 20-i 222. sz. törvényben előírt rendelkezések nem teszik lehetővé az olasz Belügyminisztérium számára azt, hogy biztosítsa az egyházi intézmények nem kereskedelmi célú minősége elvesztésének az állandó ellenőrzését.
- 125 E tekintetben mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy az 1985. május 20-i 222. sz. törvény 1. cikke megállapítja, hogy az Olaszországban székelő és vallási vagy kultikus célú egyházi intézmények elismerhetők polgári jog szerinti jogi személyként. Ezt követően az említett törvény 2. cikkének harmadik bekezdése úgy rendelkezik, hogy a vallási vagy kultikus célnak az intézmény esetében alapszabályban lefektetettnek és alapvetőnek kell lennie. Egyébiránt az említett törvény 16. cikke megállapítja, hogy a kereskedelmi vagy haszonszerzési célú tevékenységek semmi esetre sem tekinthetők vallási vagy kultikus célú tevékenységeknek. Végül az említett törvénynek a decreto del Presidente della Repubblica del 13 febbraio 1987, n. 33 (1987. február 13-i 33/1987. sz. köztársasági elnöki rendelet) 13. cikkével összefüggésben értelmezett 19. cikke akképp rendelkezik, hogy a polgári jogilag elismert egyházi intézmények eszközei rendeltetésének vagy fennállásuk módjainak az – elismerésükhöz szükséges feltételek valamelyikének a nem teljesítésével járó – módosulása esetén az elismerést a belügyminiszter javaslatára, az egyházi hatóság meghallgatását és a Consiglio di Stato (olasz Államtanács) véleményét követően köztársasági elnöki rendelettel visszavonják. Hozzá kell tenni, hogy a legge del 12 gennaio 1991, n. 13 (1991. január 12-i 13. sz. törvény) elfogadását követően az 1985. május 20-i 222. sz. törvény 19. cikkében előírt köztársasági elnöki rendeletre nincs többé szükség az egyházi intézmények polgári jogi jogállásának a visszavonásához, amely ezentúl a belügyminiszter hatáskörébe tartozik.
- 126 A fentiekre tekintettel és a felperes érvelésével ellentétben az Olasz Köztársaság belügyminisztere ténylegesen hatáskörrel rendelkezik az egyházi intézmények jogi személyisége, következésképpen pedig a nem kereskedelmi célú jogalanyi minőségük megszűnésének az ellenőrzésére. Ezenkívül, amennyiben az 1985. május 20-i 222. sz. törvény 16. cikke alapján az egyházi intézmények csak akkor őrizhetik meg jogi személyiségüket, ha nem folytatnak kereskedelmi vagy haszonszerzési tevékenységeket, el kell utasítani a felperes azon érvét, miszerint a polgári jog szerinti elismerés megszűnése semmiféle következménnyel nincs adójogi jogállásukra.

- 127 Harmadszor meg kell jegyezni, hogy a decreto del Presidente della Repubblica del 10 febbraio 2000, n. 361 (2000. február 10-i 361. sz. köztársasági elnöki rendelet) alapján a belügyminiszter ellenőrzi, hogy az egyházi intézmények teljesítik-e a azon kritériumokat, amelyek lehetővé teszik számukra a polgári jog szerinti jogi személyiség megőrzését, és így – amint a Bizottság a megtámadott határozat (158) preambulumbekzdésében megállapította – az egyházi intézmények olyan rendelkezéseknek és ellenőrzési intézkedéseknek vannak alávetve, amelyek biztosítják a nem kereskedelmi célú jogalanyoknak fenntartott adójogi bánásmód elvesztését kereskedelmi vagy haszonszerzési tevékenységek folytatása esetében.
- 128 Ebből következik, hogy a felperes állításával ellentétben semmiféle nem kereskedelmi célú állandó jogállást nem lehet az egyházi intézmények esetében megállapítani. Így a Bizottság helyesen állapíthatta meg, hogy a TUIR 149. cikkének (4) bekezdésében előírt intézkedés semmiféle szelektív előnyt nem nyújtott az egyházi intézményeknek, és hogy ezért az említett intézkedés nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak.
- 129 A felperes által a beadványaiban megfogalmazott, és az EUMSZ 351. cikk jelen ügyben való alkalmazására vonatkozó érvelésével kapcsolatban elegendő megjegyezni, hogy a Bizottság az értékelését nem az ilyen cikk hatálya alá tartozó nemzetközi megállapodás fennállására alapozta, és hogy ilyen körülmények között a felperes érvelésének semmiféle következménye nem lehet a Bizottság azon megállapításának jogszerűségére, miszerint a TUIR 149. cikkének (4) bekezdése nem minősül a Szerződés értelmében vett állami támogatásnak. Ezért azt mint hatástalant el kell utasítani.
- 130 A második jogalapot tehát el kell tehát utasítani.
- Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének a megsértésére alapított, az IMU-mentesség állami támogatásnak való minősítésének a hiányára alapított harmadik jogalapról
- 131 A felperes azzal érvel, hogy a Bizottság megsértette az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését annyiban, amennyiben úgy vélte, hogy az IMU-mentesség nem minősül az említett rendelkezés értelmében vett állami támogatásnak.
- 132 Mindenekelőtt azzal érvel, hogy a Bizottság által a megtámadott határozatban tett megállapítással ellentétben az a tény, hogy az IMU-ra vonatkozó szabályozás azon jogalanyokra korlátozza az ingatlanadó alóli mentességet, akik gazdasági tevékenységeket „nem kereskedelmi jelleggel” folytatnak, nem jelenti azt, hogy az említett jogalanyokat nem lehet a versenyjog értelmében vett vállalkozásoknak tekinteni. Hangsúlyozza, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a vállalkozás fogalma valamennyi, gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül az említett jogalany jogállásától és finanszírozása módjától. Ezt követően a felperes azt állítja, hogy az IMU-mentességben részesíthető tevékenységek meghatározása érdekében megállapított kritériumok homályosak és ellentétesek az állami támogatások területének normáival. Különösen azt a körülményt kifogásolja, hogy a szállásadói tevékenységeket olyannak tekintik, mint amelyeket nem kereskedelmi jelleggel folytatnak, amennyiben azokat térítésmentesen vagy jelképes ellenérték fejében végzik. Egyébiránt a felperes megjegyzi, hogy e kifogások azon kritériumokra alkalmazandók, amelyek az oktatási és egészségügyi tevékenységek esetében alkalmazandók. Végül azt állítja, hogy az IMU-mentesség valamennyi olyan feltételt teljesít, amelyek lehetővé teszik az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatás fennállásának a megállapítását, és hogy az nem tesz eleget az ugyanezen cikk (2) és (3) bekezdésében előírt összeegyeztethetőségi követelményeknek.
- 133 A Bizottság vitatja ezen érvelést.

- 134 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a „vállalkozás” fogalma minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozásuk módjától (lásd: 2004. március 16-i AOK Bundesverband és társai ítélet, C-264/01, C-306/01, C-354/01 és C-355/01, EU:C:2004:150, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 135 Minden olyan tevékenység gazdasági tevékenységnek minősül, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával jár (lásd: 2000. szeptember 12-i Pavlov és társai ítélet, C-180/98–C-184/98, EU:C:2000:428, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 136 Az a körülmény, hogy az áruk vagy szolgáltatások kínálata nonprofit célból történik, nem akadályozza annak, hogy az ezen ügyleteket a piacon végrehajtó jogalany vállalkozásnak minősüljön, mivel e kínálat más, nyereségorientált gazdasági szereplők kínálatával versenyez (2008. július 1-jei MOTOE-ítélet, C-49/07, EU:C:2008:376, 27. pont).
- 137 A jelen ügyben először is meg kell állapítani, hogy a decreto-legge del 24 gennaio 2012, n. 1 (2012. január 24-i 1. sz. törvényrendelet) alapján elfogadott olyan IMU-mentesség, mint amelyet a megtámadott határozat (82)–(86) preambulumbekzdése leír, különösen annyiban különbözik az ICI által előírt rendszertől, amennyiben az csak a nem kereskedelmi célú jogalanyok – beleértve az egyházi intézményeket is – által „nem kereskedelmi jelleggel” folytatott tevékenységekre alkalmazandó.
- 138 Ezt követően az IMU-ra vonatkozó szabályozás olyan különleges szabályokat is bevezetett, amelyek lehetővé teszik az IMU arányos megfizetését olyan esetben, amikor ugyanazt az ingatlant kereskedelmi és nem kereskedelmi jellegű tevékenységekhez egyaránt használják. Különösen előírja, hogy a vegyes használatú ingatlanok esetében az adómentesség csak a nem kereskedelmi jellegű tevékenységre használt ingatlanrészre alkalmazható, feltéve hogy azonosítható a kizárólag e tevékenység végzésére szánt ingatlanrész. Abban az esetben, ha lehetetlen megállapítani, mely ingatlanrészek függetlenek, az adómentesség az ingatlan nem kereskedelmi célú használata arányában alkalmazandó, amelyet fel kell tüntetni az *ad hoc* bevallásban.
- 139 Végül az IMU-ra vonatkozó szabályozás számos tényező fogalom meghatározása céljából egy végrehajtási rendeletre, vagyis a decreto ministeriale del 19 novembre 2012, n. 200-ra (2012. november 19-i 200. sz. miniszteri rendelet) utal, amely a fent említett bevallás benyújtásának szabályaira és feltételeire, az ingatlan arányos használata meghatározásának releváns elemeire és azon általános és különös feltételekre vonatkozik, amelyeket teljesíteni kell a célból, hogy valamely tevékenységet nem kereskedelmi jelleggel folytatott tevékenységnek tekintsenek. Ez utóbbi tekintetében és ahhoz, hogy az IMU-mentességben részesülni lehessen, a végrehajtási rendelet a következőket írja elő:
- először is általában az érintett jogalanyok által folytatott tevékenységek nem irányulhatnak haszonszerzésre; ezentúl jellegükönél fogva nem állhatnak versenyben más piaci szereplők haszonszerzésre irányuló tevékenységeivel, és a szolidaritás, valamint a szubszidiaritás elveit kell kifejezniük;
 - másodsor a nem gazdasági jogalanyok esetében szubjektív feltételekként a jogalany alapító okiratának vagy alapszabályának különösen tartalmaznia kell egy, bármiféle nyereség, többlet, forrás és tartalék felosztására vonatkozó általános tilalmat; ezenkívül az esetleges nyereséget kizárólag olyan tevékenységek fejlesztésére lehet visszaforgatni, amelyek hozzájárulnak a társadalmi szolidaritás intézményes céljaihoz; a nem kereskedelmi célú jogalany feloszlata esetén annak vagyonát egy hasonló tevékenységet folytató, nem kereskedelmi célú más jogalany részére kell átruházni;

- harmadszor a szállásadói ágazatban tevékenységeket folytató jogalanyok esetében objektív feltételként a kedvezményezettnek a szolgáltatást térítésmentesen vagy jelképes összeg fejében kell nyújtani, amely semmiképp nem lehet több az adott földrajzi területen végzett, hasonló tevékenységek esetében előírt átlagár felénél, figyelembe véve a szolgáltatás tényleges költségével való kapcsolat hiányát is.
- 140 Először is az IMU-ra vonatkozó új szabályozás általános szempontjaiból és a fenti pontban felsorolt konkrét kritériumokból kitűnik, hogy az említett szabályozás csak olyan jogalanyokra alkalmazandó, amelyek az uniós jog alkalmazása céljából nem tekinthetők „vállalkozásnak”. Ugyanis a felperes állításával ellentétben, és amint a Bizottság a megtámadott határozat (166) preambulumbekkezdésében megjegyezte, a végrehajtási rendelet kifejezetten kizárja az IMU-mentesség hatálya alól azokat a tevékenységeket, amelyek jellegüknél fogva versenyben állnak más piaci szereplők haszonszerzésre irányuló tevékenységeivel.
- 141 Másodsor el kell utasítani a felperesnek az új szabályozás homályos jellegére vonatkozó érvét, mivel más szempontok mellett az olasz szabályozás pontosítja, hogy valamely ingatlan vegyes használat esetén ki kell számítani azt az arányt, amelyben az ingatlant kereskedelmi célra használják, és az IMU-t kizárólag gazdasági tevékenységekre kell alkalmazni. Ráadásul azokban az esetekben, amikor a jogalany gazdasági és nem gazdasági tevékenységeket párhuzamosan végez, a részleges mentesség, amelyre a nem gazdasági tevékenységre használt ingatlanrész alapján jogosult, nem nyújt számára semmiféle előnyt a vállalkozásként végzett gazdasági tevékenysége folytatása során.
- 142 Harmadszor, bár úgy tűnik, hogy a felperes azt állítja, hogy a szállásadói szolgáltatásokat jellegüknél fogva a más gazdasági szereplőkkel fennálló versenyhelyzetben kínálják a piacon, először is meg kell jegyezni, hogy ezen érvet csak egy absztrakt észrevételként fogalmazza meg anélkül, hogy konkrétan alátámasztaná azt.
- 143 Ezt követően, amint a megtámadott határozat (174) preambulumbekkezdéséből kitűnik, a végrehajtási rendelet a nem kereskedelmi célú jogalanyok által végzett tevékenységek mentességét kizárólag azokra az esetekre korlátozza, amelyekben a hozzáférés bizonyos kategóriájú kedvezményezettek számára van fenntartva, és amelyekben megszakított a nyitvatartás. Konkrétabban a „társadalmi célú elszállásolás” vonatkozásában a rendelet pontosítja, hogy a tevékenységeket ideiglenesen vagy tartósan speciális igényű személyek, vagy hátrányos fizikai, pszichológiai, gazdasági, társadalmi vagy családi körülmények között élő személyek részére kell végezni.
- 144 Egyébiránt a végrehajtási rendelet pontosítja, hogy mindenesetre a mentesség nem alkalmazandó a decreto legislativo del 23 maggio 2011, n. 79 (2011. május 23-i 79. sz. törvényerejű rendelet) 9. cikkében felsorolt szállodákban vagy hasonló létesítményekben végzett tevékenységekre. E cikk szerint hotelnek és hasonló létesítményeknek kell tekinteni a szállodákat, moteleket, üdülőfalvakat, idegenforgalmi szállodai lakosztályokat, apartmanhoteleket, korabeli stílusú szállodai lakosztályokat, a vállalkozásszerűen üzemeltetett, a szállás mellett reggelit biztosító létesítményeket, az egészségfarmokat és minden egyéb, olyan jellemzőkkel rendelkező idegenforgalmi vagy szállásadó létesítményt, amelyek lehetővé teszik azoknak a fentiek közül egy vagy több kategóriába történő besorolását. Következésképpen a többek között a szállodákban, motelekben és a szállás mellett reggelit biztosító létesítményekben folytatott tevékenységek esetén kizárt a mentesség.
- 145 Végül meg kell állapítani, hogy a jelen keresettel a megtámadott határozat jogszerűségéről való határozathozatal céljából fordultak a Törvényszékhez, amely megtámadott határozat az IMU-mentesség alkalmazásának feltételeire és általános kritériumaira vonatkozik. A nemzeti hatóságok feladata e rendszer egyedi esetekben történő alkalmazásának, különösen pedig az IMU konkrét kedvezményezettje és a szállásadói ágazat más gazdasági szereplői közötti versenyviszony fennállásának a meghatározása, mivel a felperes élhet a nemzeti jogorvoslati eszközökkel abban az esetben, ha a Bizottság által engedélyezett rendszert nem helyesen alkalmazzák.

- 146 Ebből következik, hogy a Bizottság lényegében megállapíthatta, hogy az olyan szállásadói szolgáltatásokat, mint amelyeket a fenti rendelkezések szabályoznak, nem olyan piacon kínáltak, amelyen más gazdasági szereplőkkel versenyhelyzet áll fenn.
- 147 Negyedszer a felperes kifogásolja az ellenérték jelképes jellegére vonatkozó kritériumot, amely véleménye szerint nem zárja ki a szolgáltatás visszterhes jellegét. E kritérium ugyanis azzal a visszahatással jár, hogy a támogatást olyan gazdasági szereplőknek nyújtják, akik e támogatásnak köszönhetően alacsony árakat alkalmazhatnak.
- 148 Azonban meg kell állapítani, hogy – amint a megtámadott határozat (173) preambulumbekzdéséből kitűnik – az IMU végrehajtási rendelete úgy rendelkezik, hogy egyrészt az ellenérték akkor jelképes, ha az nem áll kapcsolatban a szolgáltatás költségével, másrészt pedig hogy az ugyanazon a földrajzi területen, versenyhelyzetben végzett hasonló tevékenységek esetében előírt átlagárnak a felében meghatározott határérték csak a mentességre való jogosultság kizárására alkalmazható, és nem jelenti *a contrario* azt, hogy az e határérték alatti áron dolgozó szolgáltatók adómentességben részesülhetnek. Ilyen körülmények között és figyelembe véve azt a tényt, hogy a jelképes ellenszolgáltatás csak a fenti pontokban leírt feltételekhez adódó feltétel, a felperes nem állíthatja, hogy a Bizottság értékelési hibát követett el.
- 149 A fentiekre tekintettel a felperesnek nem sikerült bizonyítania, hogy az IMU-ra vonatkozó szabályozás lehetővé teszi a mentesség gazdasági jellegű tevékenységekre történő alkalmazását, és hogy a Bizottság ezért megsértette az EUMSZ 107. cikket annak megállapításával, hogy az említett szabályozás nem tartozik a Szerződés e rendelkezésének a hatálya alá. Egyébiránt, amennyiben a felperes azzal érvel, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás fennállásának a feltételeit teljesíti az IMU szabályozása, ezen érvelést mint hatástalant el kell utasítani.
- 150 A fenti megállapítások összességéből következik, hogy a harmadik jogalapot el kell utasítani.

Az indokolási kötelezettség megsértésére alapított negyedik jogalapról

- 151 A felperes úgy véli, hogy a megtámadott határozat olvasata nem teszi lehetővé azon okok megértését, amelyek az e határozatot alkotó három részt indokolják.
- 152 A Bizottság vitatja ezen érvelést.
- 153 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 296. cikkben előírt indokolásból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie a jogi aktust kibocsátó intézmény érvelésének oly módon, hogy az érdekelt megismerhessék a meghozott intézkedés indokait, megvédhessék jogait, a hatáskörrel rendelkező bíróság pedig gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Azonban az indokolásnak nem kell megjelölnie az összes vonatkozó ténybeli és jogi elemet. Ugyanis azt, hogy valamely határozat indokolása eleget tesz-e ezen követelményeknek, nemcsak annak szövege alapján, hanem összefüggéseire és az érintett területre irányadó jogi normák összességére tekintettel kell értékelni (2008. április 22-i Bizottság kontra Salzgitter ítélet, C-408/04 P, EU:C:2008:236, 56. pont; 1998. április 30-i Vlaamse Gewest kontra Bizottság ítélet, T-214/95, EU:T:1998:77, 62. és 63. pont; 2005. szeptember 27-i Common Market Fertilizers kontra Bizottság ítélet, T-134/03 és T-135/03, EU:T:2005:339, 156. pont).
- 154 A jelen ügyben elegendő megállapítani, hogy – amint a Bizottság helyesen megjegyzi – a megtámadott határozat mind szövegére, mind elfogadásának körülményeire tekintettel tartalmaz a (22)–(198) preambulumbekzdésében olyan indokolást, amely eleget tesz az EUMSZ 296. cikkben megállapított kötelezettségeknek.

- 155 Egyrészt ugyanis a Bizottság a megtámadott határozat (191)–(198) preambulumbekzdésében kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt az Olasz Köztársaság számára teljességgel lehetetlen lenne az ICI-mentességre vonatkozó rendelkezések keretében nyújtott esetlegesen jogellenes támogatások visszatéríttetése. Ezen indokok a kataszteri struktúrára, valamint az adóügyi adatbázisokra támaszkodnak, amelyek nem teszik lehetővé a visszatéríttetendő összegek számításához szükséges elemek visszamenőleges megszerzését.
- 156 Másrészt a Bizottság a megtámadott határozat (151)–(159) preambulumbekzdésében kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt úgy vélte, hogy a TUIR 149. cikkének (4) bekezdése semmiféle szelektív előnyt nem nyújt az egyházi intézményeknek vagy amatőr sportegyesületeknek. Ugyanez érvényes az IMU-mentességre is, amelyre tekintettel a Bizottság a megtámadott határozat (160)–(177) preambulumbekzdésében kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt úgy vélte, hogy amennyiben az olasz jogi szabályozásban előírt feltételek teljes mértékű tiszteletben tartásával ahhoz kapcsolódó tevékenységeket folytatnak, az érintett nem kereskedelmi célú jogalanyok nem az uniós jog értelmében vett vállalkozásként járnak el, és így az EUMSZ 107. cikk tekintetükben nem alkalmazandó.
- 157 Az ilyen indokolás lehetővé tette egyrészt a felperes számára, hogy megértse és vitassa a Bizottság által a megtámadott határozat elfogadása érdekében követett érvelést, amint azt a felperes keresetének a tartalma is bizonyítja, másrészt pedig a Törvényszék számára azt, hogy a jogszerűség felülvizsgálatát gyakorolhassa, amint az a fenti jogalapok vizsgálatából is kitűnik.
- 158 Következésképpen a Bizottság nem sértette meg az EUMSZ 296. cikket.
- 159 Ezért a negyedik jogalapot, valamint a keresetet teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

- 160 A Törvényszék eljárási szabályzata 134. cikkének (1) bekezdése alapján a Törvényszék a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Továbbá az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket.
- 161 A felperest, mivel pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére. Az Olasz Köztársaság maga viseli a beavatkozásával összefüggésben felmerült költségeket.

A fenti indokok alapján

A TÖRVÉNYSZÉK (nyolcadik tanács)

a következőképpen határozott:

- 1) A Törvényszék a keresetet elutasítja.**
- 2) A Törvényszék Pietro Ferraccit kötelezi saját költségeinek, valamint az Európai Bizottság részéről felmerült költségeknek a viselésére.**
- 3) Az Olasz Köztársaság maga viseli a beavatkozásával összefüggésben felmerült költségeket.**

Gratsias

Kancheva

Wetter

Kihirdetve Luxembourgban, a 2016. szeptember 15-i nyilvános ülésen.

Aláírások